

*Пітель В. М.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника**Пітель В. І.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ЛЕКСИКИ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ ПРИКАРПАТТЯ

Анотація. У статті проаналізовано особливості вживання релігійної лексики (іменників), зафіксованої в інтернет-виданнях Прикарпаття «Фіртка» та «Курс», спеціальні рубрики яких («Душа і тіло», «Церква») висвітлюють події релігійного життя суспільства. Увагу зосереджено на виділенні лексико-семантичних груп, виявленні семантичних, структурних, кількісних, орфографічних, функціональних характеристик аналізованих лексем.

Дослідження засвідчує тематичне розмаїття номенів релігійної сфери, які вживаються в інтернет-виданнях Прикарпаття. Зафіксовано низку лексико-семантичних груп, серед яких слід назвати назви релігійних свят, постів, пам'ятних днів і циклів; релігійних органів управління та церковно-адміністративних одиниць; культових споруд; духовних осіб, священних санів, релігійних адміністраторів, учителів та студентів-катехитів; елементів релігійних споруд і атрибутів обряду; основних понять християнського віровчення та релігійної етики; богослужбових відправ та їх складових частин, святих таїнств, обрядів, процесій, ритуалів, циклів; найвищих Божих осіб.

Встановлено, що в аналізованих публікаціях окремі полісемічні слова вживаються в різних значеннях (не завжди зафіксованих словником) і входять до кількох лексико-семантичних груп. Низка слів у сфері сакральної лексики набуває символічного значення.

Спостерігаємо використання антонімів і синонімів. Серед останніх є як канонічні форми, так і непоширені в традиційному вжитку номен, народні назви. За допомогою синонімів у текстах вибудовуються кореферентні ряди, а перелічення часто супроводжується тлумаченням релігійних понять. Серед одиниць релігійної сфери виявлено низку переносних, описово-образних найменувань (перифраз).

Трапляються прості та складні слова, складені назви. Зафіксовано вживання неологізмів; субстантивів; емоційно нейтральних та емоційно маркованих слів; збірних іменників; лексем, які надають тексту урочистого забарвлення; номенів на позначення реалій релігійного життя Прикарпаття; власне українських назв, а також іншомовних слів, окремі з яких зберігають первинну графічну форму, що може вживатися разом із кириличним варіантом. Простежується нерегульованість написання слів релігійної лексики. Сакральна лексика виступає компонентом етикетних формул.

Ключові слова: релігійна лексика, номен релігійної сфери, лексико-семантична група, полісемія, мас-медіа, інтернет-видання «Фіртка», «Курс».

Постановка проблеми. У сучасному мовознавстві у зв'язку з важливістю мас-медіа в мовотворчих процесах спостерігається посиленна увага до вивчення особливостей текстів ЗМІ.

Суспільно-політичні, економічні, науково-технічні та культурні зміни в Україні спричинили пошквалене оновлення лексики за допомогою засобів масової інформації. На сторінках преси активно вживаються релігійні слова, віддзеркалюючи сакральну сферу, зазнаючи лексико-семантичних змін у нових контекстах, тому вивчення цієї групи слів у мас-медіа як у комплексному засобі пізнання людиною світу в різних його виявах є, безперечно, актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різномасштабне дослідження релігійної лексики неодноразово перебувало в полі зору мовознавців. Так, проаналізовано низку проблем релігійної термінології, встановлено співвідношення поняття «релігійна лексика» й суміжних понять (П. Якимов [1], Н. Пуряєва [2], Н. Слухай [3]); описано специфіку концептуалізації сакральної сфери в українській мові (М. Скаб [4]); висвітлено специфіку функціонування сакральних слів за межами конфесійного стилю, зафіксовано їх інноваційні зміни (Ю. Браїлко [5]); вивчено дериваційні процеси в сакральній лексиці (Т. Гуцулак [6]); розглянуто релігійні слова з точки зору комп'ютерної лінгвістики, лексикографії (Л. Струганець [7], В. Пітин [8]); простежено історію богослужбово-обрядової лексики (Ю. Осінчук [9]). Праці низки мовознавців присвячені з'ясуванню специфіки функціонування сакральних слів у засобах масової комунікації (Ю. Бондарук [10], І. Жердєва [11], Т. Жила [12], Ю. Комінко [13], О. Стишов [14], М. Навальна [15; 16]). Виявлення особливостей вживання релігійних слів у сучасних засобах масової інформації потребує розширення та поглиблення різних аспектів дослідження на основі багатого фактичного матеріалу, зібраного шляхом суцільної вибірки з текстів українських мас-медіа.

Метою статті є аналіз особливостей функціонування релігійних слів (іменників) у мас-медіа Прикарпаття. Дослідження здійснювалось на матеріалі інтернет-видань «Курс» і «Фіртка», у спеціальних рубриках яких («Церква» – «Курс»; «Душа і тіло» – «Фіртка»); статті за квітень 2019 року – квітень 2020 року) розміщені публікації, присвячені релігійному життю суспільства.

Виклад основного матеріалу. Проведене дослідження засвідчує тематичне розмаїття номенів релігійної сфери, які

вживаються в інтернет-виданнях Прикарпаття. Зафіксовано такі лексико-семантичні групи, як **релігійні свята, пости, пам'ятні дні й цикли** (13,8%): *Великдень, свято Чесного Хреста, Петрів піст, Літургійний рік, храмове свято; релігійні органи управління та церковно-адміністративні одиниці* (13,2%): *Ватикан, Священний Синод, Івано-Франківська Архієпархія УГКЦ, парафія Царя Христа; культові споруди* (10%): *храм, катедрала, базиліка, церква, Архікатедральний собор, костел, синагога, ротонда-купіль, дзвіниця, каплиця, монастир; духовні особи, священні сани, релігійні адміністратори, учителі та студенти-катехити* (9%): *пастир, єпископ, єпископ-помічник, папа, священник-екзорцист, священник-блогер, священнослужитель, предстоятель, церковник, капелан, протоігумен, богопосвячена особа, катехит; елементи релігійних споруд і атрибутів обряду* (9%): *вітвар, притвор, плацаниця, Божий гріб, ікона, Святий хрест, вервиця, писанка; основні поняття християнського віровчення та релігійної етики* (8,7%): *тайна віри, віра, Символ Віри, Святі Христові Тайни, гріх, душа; богослужбові відправи і їх складові частини, святі тайнства, обряди, процесії, ритуали, цикли* (8,5%): *молебень, олайн-молитва, всеночні бдіння, віглія, нічні чування, проща, Свята сповідь, гаївка, хресна хода, розарій, вервиця, коляда, чорна меса; найвищі Божі особи* (7%): *Творець, Син Божий, Ісус Христос, Спаситель, Богородиця, Пречиста; світські особи за віросповіданням, ставленням до релігії, причетністю до її обрядів* (6%): *прихожанин, вірянин, паства, жертводавець, християнин, греко-католик, їмось, колядник; релігійні організації, спільноти, об'єднання й зуртки* (4,9%): *Помісна українська Православна Церква, Римско-Католицька Церква України, Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій, III Чин Святого Василя Великого; святі, особи, які сподвижницьким життям утверджували віру* (3%): *святий, апостол Юда Тадей, ангел, блаженномученик; релігійні з'їзди* (2%): *Митрополічий собор, Синод єпископів; випробування, служіння заради віри, спасіння людей, власної душі* (1,2%): *християнська місія, хресна дорога, хрест, піст, Великий піст, душпастирство; документи, розпорядження* (1%): *мандат, диспенза, Томос, Шематизм, партикулярне право, декрет, резолюція; особи, істоти, сили, що уособлюють зло й суперечать християнському світосприйняттю* (0,8%): *чорт, відьма, ворожбит, медіум, темні сили, нечисть; релігійні навчальні заклади* (0,4%): *семінарія, Івано-Франківська Духовна семінарія, недільна школа, Папський Східний Університет; культові книги* (0,4%): *Євангеліє, Апостол, Біблія, Святе Письмо; християнські чесноти* (0,3%): *милосердя, побожність, розважливість; форми сучасних релігій, віросповідань* (0,3%): *Вселенське Православ'я, конфесія, автокефалія; релігійні науки* (0,2%): *богослов'я, канонічне право; релігійні інтернет-платформи* (0,1%): *Click To Pray; релігійні нагороди* (0,1%): *орден Христа Спасителя; одяг найвищих Божих осіб, духовних осіб* (0,1%): *ризи*.

Окремі полісемантичні слова релігійної сфери в досліджуваних публікаціях вживаються в різних значеннях, унаслідок чого входять до кількох лексико-семантичних груп (*вервиця, хрест, церква, Воскресіння, Великий піст, Різдво, Хресна дорога*). Наприклад, лексема **хрест** зафіксована у значеннях «предмет і символ культу християнської релігії, який являє собою стрижень з однією або кількома поперечками у верхній половині» [17, с. 1352] (лексико-семантична група **елементи**

релігійних споруд і атрибутів обряду); «молитовний жест християн – знак, що нагадує такий предмет, зображується перехресним рухом особливим чином складених пальців правої руки» [17, с. 1352] (лексико-семантична група **богослужбові відправи та їх складові частини, святі тайнства, обряди, процесії, ритуали, цикли**); *перен.* «страждання, випробування, що випали на чиюсь долю» [17, с. 1352] (лексико-семантична група **випробування, служіння заради віри, спасіння людей, власної душі**). Пор.: *До ікон, хрестів, голгофи, яка на час Великого посту виставлена на середину храму, достатньо буде зробити земний або поясний поклін, не цілючи їх* («Курс», 22 березня 2020 року); *Спеціальний браслет активується автоматично, коли робиш знак святого хреста* («Курс», 16 жовтня 2019 року); *Взяти свій хрест та йти за Ісусом <...>, іти разом з нашими рідними, з нашим народом, адже в єдності наш хрест стане легшим, стане знаком спасіння* («Курс», 18 березня 2020 року).

Трапляються випадки, коли окремі лексеми вживаються у значеннях, які не фіксуються тлумачним словником. Так, слово **вервиця** (Словник подає вживання цього слова в множині – **вервиці** [17, с. 82]) у значенні «шнурок із нанизаними на нього дерев'яним, кістяним, янтарним намистом чи вузликами для відліку прочитаних молитов або поклонів під час молитви, вживаний переважно серед католиків та буддистів» [17, с. 82, 1383] належить до групи **елементи релігійних споруд і атрибутів обряду**. *Хрест та медальйон найбільшої в Україні вервиці зроблені із горіхових, а зернята – із грушевих дощок* («Курс», 2 червня 2019 року). Розвиток сучасних технологій зумовив вживання слова **вервиця** у значенні «електронний браслет», яке також входить до лексико-семантичної групи на позначення **атрибутів обряду**: *Ватикан презентував електронну вервицю <...> Це електронний браслет-вервиця eRosary, що працює разом із мобільним додатком “Click To Pray”* («Курс», 16 жовтня 2019 року).

Також тексти аналізованих інтернет-видань засвідчують уживання слова **вервиця** в неподаному у Словнику значенні «молитва», що дає підстави віднести номен до лексико-семантичної групи **богослужбові відправи та їх складові частини, святі тайнства, обряди, процесії, ритуали, цикли**. *У жовтні християни всього світу в особливий спосіб шанують вервицю як одну з улюблених молитов до Пресвятої Богородиці* («Курс», 22 жовтня 2019 року).

Виявлено низку полісемантив, які тільки одним значенням входять до групи релігійних слів. Наприклад, **Ватикан** як «резиденція Папи Римського, територія Святішого Престолу, центрального органу Католицької Церкви» [18]: *Документ, виданий за розпорядженням Святішого Отця, Папи Римського, його підписали відповідальні особи Ватикану* («Курс», 22 березня 2020 року). Також фіксуємо вживання слова **Ватикан** у значенні «місто-держава» [18]: *Прикладом у цьому нам має слугувати Папа Римський, який благословляє людей на площі Святого Петра у Ватикані, і це благословення поширюється також на тих, хто єднається з ним за допомогою радіо і телебачення», – запевняє Блаженніший Святослав* («Фіртка», 25 березня 2020 року).

Низка слів у сфері сакральної лексики набуває символічного значення (*вогонь, вода, паска, писанка, чаши, виноградний плід, лоза*). Так, слово **вогонь** символізує Боже Світло, а лексеми **паска, писанка** – Воскресіння Господнє: **Вогонь, який**

символізує Боже Світло, від якого всі віряни можуть запалити лампадки і свічки та віднести їх додому. <...> Пасхальна трапеза, яка настає після Великого посту і відбувається зі священними **пасками, писанками**, які вважаються символом Воскресіння Христового («Фіртка», 10 квітня 2020 року).

Фіксуємо використання в досліджуваних текстах синонімів, таких як *Отець, Бог, Творець; Ісус, Господь Ісус Христос, Ісус Христос, Син, Син Божий, Син Людський, Цар Юдейський, Цар Ізраїлю, Цар Христос, Воскреслий Спаситель, Спаситель; Діва Марія, Пречиста Діва Марія, Пречиста, Богородиця, Ласкава Богородиця, Небесна Мама, Ласкава; Зіслання Святого Духа, Трійця, П'ятидесятниця, Зелені Свята; Воскресіння Христове, Великдень, Пасха; Петрівка, Петровий піст, Петрів піст; парафіяни, вірні, віруючі, віряни; звільнення, дозвіл, диспенза; віглія, молитва, нічні чування, всеночні бдіння*. Серед них слід назвати як канонічні форми (*Ісус Христос, Бог, Богородиця, Зіслання Святого Духа*), так і непоширені в традиційному вжитку назви (*Ласкава, Небесна Мама*), народні назви (*Петрівка, Петрів Піст, Трійця, П'ятидесятниця, Зелені Свята*).

В аналізованих виданнях дописувачі часто вдаються до вживання в одному реченні синонімічних назв, вибудовуючи кореферентні ряди: *Через наступних 10 днів, тобто у 50-й день по Воскресінні, у неділю, настає свято Зіслання Святого Духа (Трійця, П'ятидесятниця або Зелені Свята)* («Фіртка», 10 квітня 2020 року). Такі перелічення зазвичай супроводжуються тлумаченнями: *Це час неспання, який присвячено молитві. (В латинській традиції служіння в цей час називають віглією, у візантійській – всеночним бдінням.) Іншими словами – це молитва у той час, коли ми мали би спати* («Фіртка», 2 листопада 2019 року); *Великдень, Воскресіння Христове або Пасха – найбільш давнє, урочисте й радісне свято з усіх великих християнських свят церковного року* («Фіртка», 10 квітня 2020 року).

Серед одиниць релігійної сфери виявлено низку переносних, описово-образних найменувань (перифраз): *Ісус – Правдиве Сонце; піст – духовна подорож; церква – духовний осередок; сім'я – домашня Церква; єпископи, священники – Христові воїни; Хресто-Воздвиженський Манявський чоловічий монастир – український Афон. Як наголосив єпископ Дмитро Григорак, єпископ Бучацький, ЧСВВ, який очолив Архиєрейську Літургію в Погоні й освятив пам'ятники єпископам Балагураку та Григораку, діяльність у підпіллі та жертва єпископів і священників не була даремною, адже привела до перемоги УГКЦ. «Вони хоч і були переслідувані, справді трудилися до останнього подиху, справжні Христові воїни, які помирали в боротьбі за віру, – перемагали»* («Курс», 1 вересня 2019 року); *Наступна неділя – третя неділя Великого посту. І це вже властиво половина дороги посту, духовної подорожі до тайнства Христового воскресіння* («Фіртка», 18 березня 2020 року).

Окремі лексеми релігійної сфери утворюють антонімічні пари, які подеколи вживаються в одному чи в суміжних реченнях. *Це святкування упродовж століть носило семантику боротьби світлих і темних сил, пов'язувалося зі смертю та потойбіччям, світом духів померлих, а також силами зла* («Курс», 29 жовтня 2019 року).

Серед релігійних слів в аналізованих публікаціях трапляються прості слова (*храм, душа, Бог, віра, гріх, хрест*), складні (*отець-декан, отець-настоятель, священнослужитель, блаженномученик, церковнослужитель, жертводавець, душпастир, чоловік-католик*) та складені назви (*Свята Цер-*

ква, Івано-Франківсько-Галицька єпархія Православної Церкви України, парафія Царя Христа), аббревіатури (*УГКЦ, УПЦ*): *Вимагаю від усіх отців-деканів, парафіяльних отців-настоятелів та всіх священнослужителів Івано-Франківсько-Галицької єпархії Православної Церкви України з розумінням ставитися до введених нашою Святою Церквою особливих правил щодо функціонування храмів* («Курс», 22 березня 2020 року); *У Погоні встановили пам'ятники підпіллям єпископам УГКЦ* («Курс», 1 вересня 2019 року).

Незважаючи на певну консервативність, лексика релігійної сфери все ж таки реагує на зміни, які відбуваються в сучасному світі. Так, в аналізованих інтернет-виданнях зафіксовано появу низки неологізмів (*онлайн-богослужіння, онлайн-молитва, Томос*). *Прикарпатців закликають до участі в онлайн-богослужіннях* («Курс», 24 березня 2020 року); *Томос про автокефалію – це спеціальний дозвіл, який наша держава повинна отримати для створення єдиної помісної церкви* («Фіртка», 16 жовтня 2019 року).

Низка іменників, що є назвами релігійних понять, виникла шляхом субстантивації: *святий, блаженний, Блаженніший, преподобний, Ласкава, православний, віруючий, вірний. Блаженніший попросив, аби в храмах священнослужителі звершували Богослужіння без присутності вірних* («Фіртка», 9 квітня 2020 року). Окремі з них у досліджуваних публікаціях можуть вживатися і як прикметники чи дієприкметники, і як іменники. Пор.: *«З самого ранку і цілий день віруючі люди потоком линуть на Божественну Літургію храму, де приступають до святих Таїн Покаяння та Євхаристії, а опісля приклоняються перед чесними мощами», – додав отець* («Курс», 27 вересня 2019 року); *«Багато віруючих вважать, що молитва – це лише балачки. Вони говорять з Богом, як папуги. Але це не так. Запам'ятайте: молитися потрібно серцем», – додав він* («Фіртка», 10 січня 2020 року).

Також в аналізованих текстах виявлено збірні поняття (*паства, духівництво, святенництво, греко-католицька громада*): *«Не лише честь, але і спонукання, і обов'язок, служити Богу, Церкві та дорученій мені пастві, як служив Афінагор», – пише митрополит* («Курс», 20 жовтня 2019 року); слова, які надають тексту урочистого забарвлення (*прослава, благословення*): *Протягом двох днів паломники просили в Господа благословення для своїх сімей за посередництвом блаженного Симеона Лукача* («Курс», 2 червня 2019 року).

Зафіксовано власне українські номени (*чування, духівник*: *У паломницькому центрі села Старуня при парафії св. Апостолів Петра і Павла завтра відбудуться традиційні нічні чування* («Фіртка», 23 грудня 2019 року)) та іншомовні слова (*синкел, архієпархія, синагога, вегілія*: *Великий вклад у популяризацію постаті Климентія Шептицького в Україні робить синкел у справах монашества Львівської архієпархії* («Курс», 3 серпня 2019 року)). Окремі іншомовні лексеми зберігають первинну графічну форму, яка може вживатися разом із кирилическим варіантом (*eRosary – розарій*): *На початку цього року Папа Франциск активував свій профіль на Click To Pray – офіційній платформі Всесвітньої мережі молитви в наміренні Папи, відомій також як «Апостольство молитви». На одній із зустрічей з молоддю він звернувся до молодих людей: «Заохочую насамперед вас, молодих, завантажувати додаток «Click To Pray» й надалі молячись разом зі мною розарій за мир»; Ватикан презентував електронну вервицю <...> Це електро-*

ний браслет-вервиця *eRosary*, яка працює разом із мобільним додатком *“Click To Pray”* («Курс», 16 жовтня 2019 року).

У досліджуваних публікаціях слова релігійної сфери неоднорідні за якістю емоційного забарвлення. Спостерігаємо вживання не лише емоційно нейтральних (*церква, архієпархія, парафіянин*) і позитивно забарвлених (*Ласкава, Пресвята Богородиця, священномученик*) назв, але й слів із негативною конотацією (*церковник, первосвященик, книжник, фарисей, чорна меса, чорт, злі духи*). *Ікона має чудодійну силу зцілювати від одержимості злими духами* («Фіртка», 27 жовтня 2020 року); *Той факт, що засуджений до страти Ісус таки справді повільно й болісно вмирає на хресті, неймовірно веселив присутніх первосвящеників, старійшин, книжників і фарисеїв* («Фіртка», 3 травня 2019 року).

Закономірно, що в інтернет-виданнях Прикарпаття використовуються номени, які позначають реалії місцевого релігійного життя (*Івано-Франківсько-Галицька єпархія Православної церкви України, Івано-Франківська єпархія Української Греко-Католицької Церкви, Манявський Хресто-Воздвиженський монастир*): *Організували спільну молитву Івано-Франківська єпархія Української Греко-Католицької Церкви, Івано-Франківсько-Галицька єпархія Православної церкви України, Івано-Франківська єпархія Православної церкви України, Івано-Франківський деканат Львівської архієпископії Римсько-Католицької церкви України* («Фіртка», 22 січня 2020 року).

Простежується неврегульованість написання слів релігійної лексики в публікаціях аналізованих інтернет-видань. Зазвичай це пов'язано з правилами вживання великої літери: *Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій – Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій; Українська Греко-Католицька Церква – Українська греко-католицька церква; Івано-Франківська Архієпархія УГЦ – Івано-Франківська архієпархія УГЦ; Синод єпископів – синод єпископів*. Пор.: *Організатором молитовної зустрічі виступили Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій за сприяння Ради у справах душпастирської опіки при Міністерстві оборони України* («Курс», 9 грудня 2019 року); *Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій звернулася до партій і кандидатів у депутати, щоб вони прояснили свою позицію щодо питань релігійної свободи, сімейних цінностей та суспільної моралі* («Курс», 19 червня 2019 року).

Сакральні слова є ключовими у складі етикетних формул, вживаних у релігійних рубриках «Курсу» та «Фіртки»: *Всесвітліші та всечесні отці, преподобні монахи та монахині, дорогі семінаристи, возлюблені брати і сестри у Христі, у цей нелегкий час щиросердечно вітаю вас з великим святом Світлого Христового Воскресіння* («Фіртка», 7 квітня 2020 року); *«Щиро дякую за запрошення на урочисту службу з нагоди Різдва Іоанна Предтечі, а людям – за теплі слова підтримки. З нами Бог і Україна!»* («Курс», 9 липня 2019 року); *Христос Воскрес! Воістину Воскрес!* («Фіртка», 7 квітня 2020 року); *Радісних вам свят Різдва Христового!* («Фіртка», 3 січня 2020 року).

Висновки. Отже, проведене дослідження текстів аналізованих рубрик інтернет-видань Прикарпаття засвідчує широке використання в них релігійної лексики, яка характеризується розмаїттям ознак. Вона, як і будь-який інший пласт лексики, реагує на зміни, що відбуваються в сучасному світі. Перспектива подальших досліджень полягає в більш детальному,

поглибленому аналізі різних особливостей релігійної лексики (семантичних, функціональних, структурних, правописних тощо), що фіксується в публікаціях мас-медіа.

Література:

1. Якимов П. Религиозная лексика – церковная лексика – библейская лексика: к вопросу о соотношении понятий. *Вестник ОГУ*. 2013. № 9 (158). С. 66–68.
2. Пурыева Н. Формування української церковно-обрядової термінології (назви богослужбових предметів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ, 2005. 20 с.
3. Слухай Н. Лингвистика сферы сакрального: русская культурно-языковая традиция (введение). *Библия и культура*. 2008. № 10. С. 116–123.
4. Скаб М. Концептуалізація сакральної сфери в українській мові : дис. ... докт. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ, 2009. 620 с.
5. Браїлко Ю. Конфесійна лексика у творчості українських поетів 60–80-х років ХХ століття (семантико-стилістичний аспект) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ, 2005. 22 с.
6. Гуцуляк Т. Релігійна лексика як твірна база образних дериватів української мови. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2016. Вип. 772. С. 32–37.
7. Струганець Л. Параметризація релігійної лексики в авторській автоматизованій інформаційній системі. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2010. Вип. 509–511. Слов'янська філологія. С. 204–212.
8. Пітин В. Особливості репрезентації сакральної лексики в українській та французькій лексикографії. *Молодий вчений*. 2018. № 3.1 (155.1). С. 139–142.
9. Осінчук Ю. Історія богослужбово-обрядової лексики української мови : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01. Київ, 2005. 20 с.
10. Бондарук Ю. Семантико-стилістичні особливості релігійної лексики в сучасних друкованих засобах масової інформації. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2013. Вип. 659. С. 114–119.
11. Жердева І. Сучасна православна періодика України: історіографія проблеми. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2012. Вип. XXXII. С. 333–335.
12. Жила Т. Лексичні особливості текстів релігійної періодики. *Філологічний часопис*. 2018. Вип. 1 (11). С. 43–50.
13. Комінко Ю. Функціонально-стилістичні особливості публікацій на релігійну тематику в сучасній вітчизняній пресі. Київ, 2007. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1546> (дата звернення: 09.02.2021).
14. Стишов О. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). Київ, 2003. 388 с.
15. Навальна М. Динаміка лексику української періодики початку ХХІ століття. Київ, 2011. 325 с.
16. Навальна М. Лексика конфесійного стилю в нових функціонально-стилістичних виявах (на прикладі мови інтернет-видання «Українська правда»). *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2013. Вип. 659. С. 14–17.
17. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і гол. ред. В. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
18. Ватикан. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD> (дата звернення: 19.02.2021).

Pitel V., Pitel V. Peculiarities of religious lexis usage in online media of the Precarpathian region

Summary. The article analyzes the peculiarities of religious lexis (nouns) usage in online media of the Precarpathian region, namely “Firtka” and “Kurs”, the special sections (“Soul and Body”, “Church”) of which cover events of the religious life of the society. The attention is focused on the selection

of lexical-semantic groups, identification of semantic, structural, quantitative, orthographical, functional, and other characteristics of the analyzed lexemes.

The research proves the thematic variety of religious sphere nomens that are used in online media of the Precarpathian region. As a result, a number of lexical-semantic groups have been identified, among which there are names of religious holidays, fastings, memorial days and cycles; religious governing bodies and church-administrative units; religious buildings; clerics, religious administrators, catechists and their students; elements of religious buildings and attributes of a rite; basic concepts of Christianity, religious ethics; liturgies and their parts, holy sacraments, rites, processions, rituals, cycles; the highest persons of God, etc.

In the analyzed publications, certain polysemic words are used in different meanings (sometimes not fixed in dictionary) and belong to several lexical-semantic groups. A great number of words in the field of sacral lexis acquire a symbolic meaning.

Concerning the use of antonyms and synonyms, among the later not only canonic forms, but also not common in

traditional usage names, and folk names can be noticed. Synonyms are capable of co-reference series forming, and enumerations are often accompanied by interpretations of religious concepts. Among the religious units, a number of figurative names – periphrases – are found.

In the materials under research, both simple, complex words, and compound names can be found. The use of neologisms; substantives; emotionally neutral and emotionally marked words; collective nouns; lexemes that give a text a solemn tone; nomens to denote the realia of the religious life of the Precarpathian region; Ukrainian proper nomens, as well as foreign words, some of which retain the original graphic form, that can be used along with the Cyrillic version, are traced. There is an irregularity in the spelling of words of religious vocabulary. Sacred vocabulary is a component of etiquette formulas.

Key words: religious lexis, nomens of religious sphere, lexical-semantic group, polysemy, mass media, online media “Firtka”, “Kurs”.